

Overbyrælgen ved 4de Artilleriafdeling.

Kjøbenhavn, den 8de Februar 1889.

I Anledning af at Afdelingen har forlangt min Erklæring om, hvorvidt Langvarigheden af den for Tiden daarlige Sundhedstilstand blandt Afdelingens Heste kan siges at være begrundet i uheldige Forhold ved selve Kasernen, skal jeg ikke undlade at meddele Følgende:

Afdelingens Stalde kunne langtfrå siges at være hensigtsmæssige, da det er umuligt at tilveiebringe og vedligeholde en god Bestaffenhed af Lufsten i disse, dels fordi Gulbene til Dels ere ujævne, dels fordi Urinen ikke kan afledes gjennem Afløbsrønderne; da disse ikke staa i Forbindelse med Kloaken. Urinen maa derfor fjernes paa den Maade, at den opsluges af Ekstrementerne, og da som en Følge deraf baade Urinen og Ekstrementerne forblive i længere Tid i Stalden, bliver Lufsten fordærvet. Kommer nu hertil, at der ikke findes (og heller ikke kan anbringes) Trækkorstenene, gjennem hvilke en rask Luftfornyelse kunde finde Sted, men at Ventilationen i det Mindste i den koldere Tid af Aaret, da Vinduer og Døre ikke kunne holdes aabne, ene, eller dog i Hovedsagen maa finde Sted gjennem de øventil i Væggene anbragte smaa Trækaabninger, blive de af den mangelfulde Bestaffenhed ved Staldgulvet hidførte Ulemper endnu føleligere. Særlig gjælder dette for 10de og 11te Batteri's Stalde, da det i disse, paa Grund af deres kombinerede Form, er næsten umuligt at benytte Vinduerne som Ventilationsmiddel, uden at der opstaar Træk i Stalden. Dennes Udluftning, medens Hestene benyttes ved Batteriernes Øvelser, umuliggjøres i den koldere Aarstid tillige derved, at der altid henstaar een eller flere syge Heste i Stalden, da den til Afdelingen hørende meget lille Sygestald er saa slet, at det kun er i den yderste Nød, at Heste anbringes i den.

Jeg har saa stærkt fremhævet Manglerne ved Staldindretningen med Hensyn til Bevarelsen af en god og ren Luft i Stalden, fordi, at om end Erfaringen stadfæster, at Heste kunne leve i saadanne Stalde, saa taler Erfaringen dog ligesaa bestemt for, at saadanne Stalde ikke ere junde, at Hestens Energi lider ved Opholdet i en uren Luft, og at under indtrædende Epidemier en uren Luft i høj Grad forværrer Sygdommens Karakter, saa Dødeligheden bliver større og Rekonvalescentien mere langvarig.

Som andre væsentlige Mangler ved Kasernen maa jeg endvidere fremhæve, at det er umuligt under de nuværende Forhold, naar der indfinder sig en eller anden smitsom Sygdom blandt Hestene, at forhindre at denne udbreder sig og optræder som Epidemi, da Afdelingen saa godt som ganske savner en Sygestald, og man derfor ikke er i Stand til i Tide at affondre de syge Heste, eller i tilstrækkelig lang Tid at holde Rekonvalescenterne fjerne fra de Sunde.

Afdelingens Sygestald, der omfatter een Box og 3 Spiltouge, er netop paa den Tid af Aaret, da der er mest Brug for den, saa godt som ubrugelig, da den er slet ventileret og yderst kold, idet Døren fra Gaarden fører lige ind til det ene af Spiltougene. Disse Mangler ved Sygestalden udøve en uheldig Indflydelse paa Forløbet af flere Sygdomme og medfører derfor, at man venter med at bringe Hesten paa Sygestalden, indtil Sygdommen har udviklet sig saa meget, at Sygdomsbillebet af en eller anden smitsom Sygdom er traadt tydeligt frem. Men er dette først slet, saa vil i de Tilfælde, hvor Sygdommen (infectious Bronchitis, Kværte, Lungesygge, Influenza) udvikler et slygtigt Smittstof, dette allerede har havt Leilighed til at overføres til andre Individer, og Sygdommens videre Udbredelse blandt Hestene er dermed givet. Savnet af en god og tilstrækkelig stor Sygestald er derfor for en væsentlig Del Grunden til den store Udbredelse, med hvilken den infektiøse Bronchitis sidste Efteraar optraadte blandt Afdelingens Heste (79 vare angrebne af denne Sygdom), og til samme Aarsag kan det for Tiden forekommende store Antal Tilfælde af Lungesygge blandt Afdelingens Heste henføres.

I Henhold til den Betydning, som luftige, lune og lyse Stalde have paa Hestens Sundhed og Energi, maa jeg derfor ifølge det, jeg ovenfor har fremsat, udtale, at Afdelingens Stalde i høj Grad trænge til at underkastes en omfattende Forbedring. Abalmene og til Dels mørke som de ere, berøbe de Hesten dens Energi og Haardsørhed, og den tilgaaede Remont bliver i Reglen syg en Tid, indtil den har vænnet sig til de abnorme Forhold. Og indføres der ved en eller anden Leilighed et Smittstof, saa udøver den urene